

novoles

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA LESNEGA KOMBINATA „NOVOLES“ STRAŽA PRI NOVEM MESTU

GOLD MERCURY
INTERNATIONAL AWARD

assigned to

Novoles

Lesni kombinat

Straža pri Novem Mestu

ZA RAZVOJ PROIZVODNJE
I MEĐUNARODNU SARADNJO

FOR THE PRODUCTIVE
DEVELOPMENT
AND INTERNATIONAL
CO-OPERATION

BEOGRAD 1977

Titova življenjska pot

NADALJEVANJE

Spričo okoliščin, da se je jugoslovanska socialistična revolucija izvedla v specifičnih razmerah in oblikah, je bilo neogibno, da so tudi oblike socialistične graditve v Jugoslaviji imele številne specifičnosti, začenši od načina izvedbe ekspropriacije in poti v socialistični preobrazbi vasi do oblik za uresničevanje politične enotnosti delovnih plasti in vloge KPJ kot avantgarde. Na poglavitne specifičnosti socialistične revolucije in s tem tudi razvoja socialistične Jugoslavije je Tito opozoril že v svojem prvem članku v „Komunistu“ 1. 1946. Tedaj si je tudi prizadeval za razvoj najtesnejših prijateljskih odnosov s Sovjetsko zvezo. To se je izražalo v njegovi pobudi za sklenitev pogodbe o prijateljstvu, vzajemni pomoči in povojnem sodelovanju med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, ki je bila podpisana med njegovo novo potjo v Moskvo (aprila 1. 1945). Podpiral je tudi razvoj čvrstih oblik sodelovanja med socialističnimi državami oziroma državami ljudske demokracije ter njihovimi komunističnimi in delavskimi partijami. V ta namen je že v l. 1946 odhajal na prijateljske obiske v te države. Na tej podlagi se je septembra 1. 1947 zavzemal za ustanovitev informacijskega biroja nekaterih komunističnih parij (kominform).

Sodelovanja s socialističnimi državami se je Tito loteval z gledišča enakopravnosti in pravice vsake partije, da glede na specifičnosti svoje države izbira in sama določa najbolj ustrezne poti in oblike boja za socializem.

Zato se je upiral različnim oblikam stalinističnega hegemonizma in poskusom, da bi kdorkoli dirigiral jugoslovansko zunanjo in notranjo politiko. Ker tak samostojni razvoj socialistične Jugoslavije ni bil pogodu Stalinovim hegemonističnim načrtom, je kominform 1. 1948 napadel KPJ. Začela se je široka in ostra gonja proti Jugoslaviji in njeni neodvisnosti, pri čemer so bile najsrditeljske propagandne puščice uperjene v Titovo osebnost in njegovo delo. Ob odločni podpori partije in ljudstva je Tito zavzemal brezkompromisno stališče do poskusov omejevanja suverenosti Jugoslavije, centralni komite KPJ pa je sprejel njegovo oceno o neupra-

vičnosti kritike KPJ v pismih CK VKP (b), ki jih je poslal pred odkritim napadom kominforma in gonjo proti Jugoslaviji.

Na V. kongresu KPJ (julija 1. 1948) je Tito imel referat o razvoju KPJ, njeni vlogi v osvobodilni vojni in revoluciji ter v boju za socialistično graditev. V referatu je hkrati ovrgel obtožbe iz resolucije kominforma in nakazal perspektive za izhod iz težavnega položaja, v katerem sta bili tedaj partija in celotna država. Veliko zaupanje, ki si ga je Tito pridobil pri ljudeh in v partiji, je bil pomemben dejavnik v odporu proti Stalinovemu pritisku. Vsa država je predana in brez omahovanja sprejela njegov poziv, da so potrebni največji naporji za to, da bi prebrodili hude posledice ekonomske blokade držav socialističnega tabora. Ko je poudarjal, da je zgodovina postavila na dnevni red novo, za svetovno zgodovino pomembno vprašanje, kakšni so in kakšni naj bi bili odnosi med socialističnimi državami, in opredeljeval vsebino teh odnosov — je Tito v svojem govoru na slavnostni seji Slovenske akademije znanosti in umetnosti (novembra 1. 1948) posebej opozoril na pomen neodvisne graditve socialistične družbe in pravice do samostojnosti. To je bil pravzaprav najbolj pomemben pogoj za zmago tudi med narodnoosvobodilno vojno in revolucijo.

Tito v porušeni Varšavi, marca 1946.

Ko je Tito zavračal kominformoske oziroma Stalinove obtožbe o jugoslovanskem protisovjetizmu, se je trudil, da bi kar najbolj spoznavali bistvo izvirne marksistične znanosti, zato da bi jo pravilno uporabljali v praksi; „z vsakodnevnim bojem za izgradnjo socializma

se namreč hkrati borimo tudi za čistost te znanosti“.

Enodušen odpor proti Stalinovemu pritisku je ustvaril ugodno ozračje za razvoj marksistične misli in v KPJ razvil kritični odnos do lastne prakse in izkušenj mednarodnega delavskega in socialističnega gibanja. Tako je kmalu dozorela ideja o novih oblikah in metodah socialistične graditve. Izhodišče nove smeri — bistveni zanj so bili protibirokratizem in samoupravni socialistični družbeni odnosi — je Tito utemeljil v zvezni ljudski skupščini 26. junija 1. 1950 v ekspoziciji ob sprejetju „temeljnega zakona o upravljanju državnih gospodarskih podjetij in višjih gospodarskih združenj po delovnih kolektivih“. Ob tej priložnosti je poudaril, da je ta zakon eden najpomembnejših zakonov v socialistični Jugoslaviji in z globoko revolucionarno vsebino. Prav tako je opozoril, da iz Marxovega in Leninovega nauka o socialistični državi nedvoumno izhaja, da morajo funkcije države, zlasti v gospodarstvu, postopoma odmirati, in to v skladu z razvojem samoupravnosti v socialistični družbi.

Na VI. kongresu KPJ (ZKJ) novembra 1. 1952 je Tito v glavnem referatu („Boj jugoslovanskih komunistov za socialistično demokracijo“) analiziral prve rezultate in izkušnje pri graditvi socialističnih družbenih

dlog je bila tedaj KPJ reorganizirana v ZKJ, Ljudska fronta Jugoslavije pa v Socialistično zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije.

Z ustavnim zakonom (januarja 1. 1953) so bile izvršene pomembne spremembe glede narave in pristojnosti predstavniških in izvršilnih organov; uvedena je bila funkcija predsednika republike, ki jo je zvezna ljudska skupščina 14. januarja 1. 1953 poverila Josipu Brozu Titu. Od tedaj je bil izvoljen za predsednika republike med vsemi sklici zvezne skupščine, 25. februarja 1. 1974 pa je bil na podlagi nove ustave SFRJ izvoljen za predsednika brez omejitve trajanja mandata. S tem je bilo izraženo tudi posebno priznanje za njegovo vlogo pri organiziranju in zmagi socialistične revolucije, v boju za izgradnjo socializma in za ohranitev neodvisnosti neuvrščene in socialistične Jugoslavije. Čeprav je bil Tito kot ustvarjalec osebnostno povezan z vsemi obdobji našega družbenega razvoja, vendar ni nikoli omahoval, da ne bi v prelomnih trenutkih, v katerih so izbili številni novi problemi, prilagajal in spreminjal smer gibanja, način organizacije in metodo dela, zato da bi kar najbolj delovali v skladu z zahtevami realnega življenja. Med takšne Titove intervencije z daljnosežnim pomenom prav gotovo sodita njegovi pobudi za sprejetje tako imenovanih delavskih amandmajev in za spremembe odnosov v federaciji in sploh vloge organov federacije. Na podlagi pobud, ki jih je Tito sprožil konec 60 let, posebno pa s predlogom, ki ga je na podlagi svojih ustavnih pooblastil kot predsednik republike podal 9. decembra 1. 1970 v zvezni skupščini, so nastale precejšnje politično-ustavne spremembe — najprej so bili sprejeti ustavni amandmaji XX.—XLII., nato pa je bila pripravljena in sprejeta nova ustava SFRJ (21. februarja 1. 1974). Te velike družbene spremembe, katerih poglobitvi smoter je bil še dosledneje razvijati in utrjevati samoupravljanje, je Tito obravnaval v svojem referatu na X. kongresu ZKJ. V njem je posebej razčlenil vlogo ZKJ v procesih za izgradnjo socialistične samoupravne družbe (maja 1. 1974).

Tito je bil nenehno pozoren do nadaljnjega razvoja bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Zlati Merkur

Mednarodno priznanje za izjemne dosežke na mednarodnem tržišču je med 206 dobitniki v svetu dobila tudi naša delovna organizacija.

V Beogradu so 29. septembra v veliki dvorani Doma sindikatov svečano podelili ta visoka mednarodna priznanja. Med sedemnajstimi dobitniki v Sloveniji je tudi Novoles.

Za tako velik uspeh nam je čestital tudi predsednik ObS Novo mesto tov. Marjan Simič. Kolektiv DO Novoles si je zaslužil to priznanje z delom in kvaliteto svojih izdelkov, katerih dober glas sega daleč preko meja naše domovine. Po podelitvi nagrade „zlati Merkur“ smo prosili glavnega direktorja tov. Jožeta Kneza, naj nam odgovori na nekaj vprašanj. „Čeprav je res, da je to priz-

nanje plod prizadevanj celotnega kolektiva, ga je Novoles dobil nemalo po vaši zaslugi.“

„Novoles je dobil to priznanje kot star in preizkušen izvoznik, ki sodeluje z velikim številom držav. Naši ljudje vedo, da solidno poslujemo prav na račun izvoza. Poudaril bi, da je naša eksterna realizacija kar štiridesetodstotno vezana na izvoz. To pa je dosežek, ki ga uspeva realizirati le malo delovnih organizacij pri nas.“

Novoles je med prvimi izvozniki v lesni industriji v SR Sloveniji. Izvažamo pa, kot je splošno znano: gugalnike,

Predsednik skupščine občine Novo mesto na obisku v Novolesu.

vezane plošče in ploskovno pohištvo. Omenil sem le glavne izvozne artikle, pri katerih velja poudariti predvsem kvaliteto.“

„Kaj bi lahko povedali o nadaljnjih prizadevanjih na področju izvoza?“

„Vsekakor se bomo morali poleg osvajanja domačega tržišča z novimi izdelki še naprej zavedati, da je izvoz zelo pomemben in zato graditi politiko svojega razvoja prav na izvozu.“

„Kako po vaši oceni potekajo prizadevanja za vrednotenje zahtevnosti dela (VZD) in

vrednotenje uspešnosti dela (VUD)?“

„Oba sklopa vprašanj sta zelo zahtevna. Lahko bi rekel, da smo šele na začetku in da nas čakajo še veliki naponi. Predvsem moramo izpeljati ovrednotenje in nato ugniziti še v jabolko, ki mu pravimo družbeno transformacija iz mezdnih odnosov v dohodkovna razmerja. To pa ni majhna stvar, če vemo, da šteje Novoles 2000 zaposlenih in ima okoli devetdeset starih milijard bruto produkta.“

V. K.

URESNIČEVANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

ZZD v Novolesu

Jesensko obdobje pomeni na družbenopolitičnem področju pospešeno nadaljevanje akcij, ki se začno spomladi, nekako umirijo med poletjem in ponovno zaživijo v jeseni.

Razprava o uresničevanju zakona o združenem delu pa je izjema in teče vseskozi zelo intenzivno. Razprave v spomladanskem obdobju so bile v veliko pomoč strokovnim timom, ki delajo osnutke samoupravnih sporazumov, ki jih zahteva nova samoupravna organiziranost na področju ZZD.

Televizijska oddaja, ki so jo pripravili na podlagi široke razprave v TOZD, je bila zelena luč za močno pospešeno delo na tem področju. Načeli smo vrsto vprašanj, ki se tičejo dohodkovnih odnosov, od prihodka do čistega dohodka. Pogovorili smo se o svobodni menjavi dela med TOZD in DSSS, o novih TOZD, skratka o

celotni samoupravni organiziranosti.

Pri sprejemanju programa o uresničevanju zakona o združenem delu smo se odločili, da bomo najprej rešili vprašanja o dohodkovnih odnosih in se v drugi fazi lotili dokončne samoupravne organiziranosti. Program je časovno določen in v njem so jasne poimenske zadolžitve.

Uresničevanje ZZD je bilo tudi na dnevnem redu razširjenega političnega aktiva Novoles. Na podlagi razprave smo ugotovili, da z nekaterimi sporazumi glede na naš program malo kasnimo, vendar smo prepričani, da bomo do konca leta opravili vse, kar je potrebno in kar nam nalaga ZZD.

Razpravljali smo o osnutku samoupravnega zakona o enotnih osnovah in merilih za razporejanje skupnega prihodka. Sporazum jasno opredeljuje sodelstvo sleheme TOZD pri izdelavi določenega izdelka, razčiščuje pojem „lastništva“ izdelka, kajti v delovnem procesu gre izdelek kot surovina iz ene TOZD (recimo žaga) v drugo TOZD (recimo TDP). Med izdelavo sta lastnika gugalnika obe TOZD, ki pa si izdelka ne prodajata, pač pa ga skupaj izdelujeta.

Obe prevzemata svoj delež rizika in seveda svoj delež dohodka, ki ga ustvarjata obe na tržišču.

Spremeniti se bo morala miselnost, da se lahko znebijo vseh skrbi delavci tiste TOZD, ki odda surovino ali polizdelek; dohodek bo s prodajo deljen tako, kakor so bile TOZD udeležene s svojim živim in minulim delom ter z materialnimi stroški.

Seveda v delovnem procesu ni tako enostavno, zato bo

samoupravni sporazum urejal vsa vprašanja, ki se pojavljajo pri ustvarjanju in razporejanju prihodka.

O tem smo razpravljali v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah. Že takrat smo razčiščevali marsikatero dilemo, ki jih sedaj vsebuje samoupravni sporazum.

Sporazum smo dali v pravo na razširjene politične aktivne TOZD, katerih člani bodo morali problematiko, ki jo sporazum obdeluje, prenašati naprej. Pripombe in predloge bomo obdelali na prihodnji razširjeni seji političnega aktiva, ki se je bodo udeležili tudi člani komisije; razpravljali bomo o osnutku drugega samoupravnega sporazuma, ki bo razvrščeval dohodkovne odnose (čisti dohodek).

Sporazum z vsemi dopolnitvami bomo sprejeli konec leta. Sklep aktiva je, da o poteku razprave redno poročamo v našem glasilu.

J. ŠNIDARŠIČ

KREDITIRANJE V LETU 1977

Krediti razdeljeni

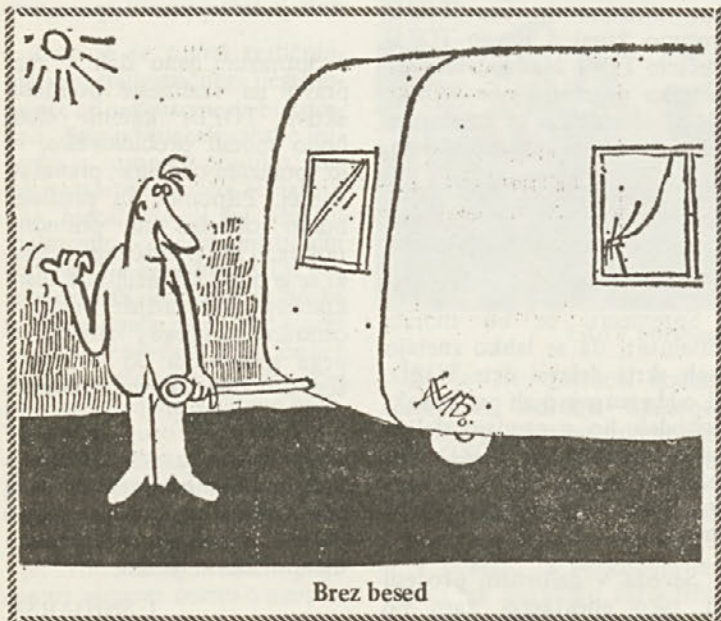
V zadnjih dneh avgusta smo se sestali člani komisije za ogled stanovanj in novogradenj, da obiščemo prosilce stanovanjskih kreditov. Komisija je vse prosilce obiskala na domovih, si ogledala njihove stanovanjske razmere in gradnje hiš.

Za izdelavo prioritete smo uporabljali kriterije, ki jih določa samoupravni sporazum o dodeljevanju stanovanj in posojil za stanovanjsko izgradnjo in sicer: stanovanjske razmere prosilcev; novogradnja; število družinskih članov; število članov, zaposlenih v naši delovni organizaciji; višina kreditov, ki jih je dala delovna organizacija; ocena TOZD o prosilcu in njihova družbenopolitična aktivnost.

Poleg teh kriterijev smo upoštevali še nekatere: prosilce samohranilce, zdravstveno in socialno stanje družine, izpraznjen družbenega stanovanja itd.

Poudariti moram, da je bilo delo kljub postavljenim kriterijem težko, ker je na voljo premalo denarja. Lani smo namreč precej sredstev porabili za nakup kadrovskih stanovanj in gradnjo bloka v Straži, tako da smo imeli za stanovanjske kredite na razpolago še 540.000 din nevezanih in 60.000 din vezanih sredstev s 160 % bančno udeležbo. Odbor za medsebojna razmerja je odobril prošnje naslednjim proslcem:

Vovk Izidor	TOZD TPI	45000 din
Špec Anica	TOZD TDP	30000 din
Avbar Franc	TOZD ŽAGA	25000 din
Fabjan Jože	TOZD TDP	25000 din
Rolič Štefka	TOZD TVP	25000 din
		(vezano na 10000 din)
Golob Anton	DSSS	20000 din
		(vezano na 10000 din)
Markovič Darko	TOZD TDP	20000 din
		(vezano na 10000 din)
Juršič Marija	TOZD TSP	20000 din
Kobe Janez	TOZD TVP	20000 din
Mrvar Feliks	TOZD TPI	20000 din
Stopar Ivan	TOZD TES	20000 din
Fink Majda	DSSS	15000 din
		(vezano na 10000 din)
Dolinar Marija	TOZD TDP	15000 din
Hočevar Jože	DSSS	15000 din
Grubar Jožica	TOZD TSP	15000 din
Kumelj Franc	TOZD TPI	15000 din
		(vezano na 10000 din)
Nosan Franc	TOZD TPP	15000 din
Štupar Slavka	TOZD TG	15000 din
Zupančič Lidija	TOZD TSP	15000 din
Zaletelj Vinko	TOZD TES	15000 din
		(vezano na 10000 din)

Brez besed

Odgovorili ste

Kljub temu da je bil odziv na našo „mini anketo“ zelo skromen, naj iz prispelih anketnih listov naredimo nekaj zaključkov. Upal bi se trditi, da so pripombe na vsebino in koristni predlogi za izboljšavo vsebinske plasti našega glasila nadvse dobrodošli. Kajti izpolnjevati želje bralcev je v večini primerov lažje, kot pa se prepuščati lastni presoji o vsebini in obliki glasila.

Gledano v celoti je večina anketirancev izrazila željo po večjem številu razgovorov z delavci. Tem bomo v bodoče skušali ustreči z uvedbo strani, ki bo posvečena izključno razgovorom na najrazličnejše teme. Teme boste lahko določali vi, dragi bralci.

Na vprašanje o ustreznosti oblike glasila se je večina odločila za pritrdilni odgovor. V zvezi s tem bi lahko povedali, da uredniški odbor razmišlja o uvedbi stalnih rubrik. To novost nameravamo vpeljati v začetku prihodnjega leta.

Iz ankete je razvidno tudi to, da je fotografija zelo zaželeno, saj so skoraj vsi anketiranci mnenja, da fotografij ni preveč.

Glavna kritika pa veje iz odgovorov na zadnje vprašanje. V teh odgovorih je čutiti, da je vse preveč povzetkov iz drugih časopisov. Vsekakor bomo to pripombo v bodoče upoštevali, kolikor se bo le dalo. Povedati moramo, da so o dogodkih zunaj Novolesa informacije predvsem v dnevnem časopisju in revijah. Zato smo po lastni presoji izbirali, kar naj bi zanimalo naše bralce.

Nedvomno drži, da je mesečno izhajanje ena glavnih ovir pri aktualnosti našega glasila. Rešitve tega problema iščemo predvsem v štirinajstdnevem izhajanju. Kaj bi pomenilo pogostejše izhajanje za kvaliteto glasila, najbrž ni potrebno posebej razlagati. Vendar je potrebno že v začetku opozoriti, da bi ob pogostejšem izhajanju glasila nujno potrebovali več ljudi, ki bi se poklicno ukvarjali z obveščanjem. To pa vsaj za sedaj ne pride v poštev.

Naj se vsem, ki ste sodelovali v tej anketi, zahvalim v imenu uredniškega odbora in v svojem lastnem imenu.

Urednik

Sitar Cveto	TOZD TAP	15000 din
Škoda Franc	TOZD TPP	15000 din
Križe Marija	TOZD TSP	15000 din
Medic Marija	TOZD TSP	15000 din
Počervina Alojz	TOZD TSP	15000 din
Baša Ivan	DSSS	10000 din
Cesar Janez	TOZD TSP	10000 din
Dular Ljudmila	TOZD TVP	10000 din
Dular Primož	TOZD TES	10000 din
Hrovat Marija	TOZD TDP	10000 din
Kavšček Ciril	TOZD TDP	10000 din
Kren Anica	TOZD TDP	10000 din
Kren Franc	TOZD TSP	10000 din
Rus Jože	TOZD TDP	10000 din
Urbančič Marija	TOZD TDP	10000 din
Stojakovič Ika	TOZD TDP	10000 din
Medic Ivan	TOZD TVP	10000 din

Odbor za medsebojna razmerja je 26 proslcem prošnje zavrnil. Med temi so tudi nekateri taki, ki v letšnjem letu še niso imeli pogojev, ki jih zahteva samoupravni sporazum. Prošnje odbor ni ugodno rešil tem proslcem: Kastelic Janez TOZD TPP, Tolar Franc TOZD TDP, Turk Alojz TOZD TES, Avsenik Niko TOZD TES, Derčar Kristina TOZD TDP, Glavan Tončka TOZD ŽAGA, Koporc Jože DSSS, Krese Maks TOZD TVP, Kulovec Ivan TOZD TES, Mrvar Štefka TOZD TVP, Papež Jože TOZD TDP, Petrič Zdravko TOZD TES, Pečaver Ivan TOZD TSP, Pezdich Stane DSSS, Sepaher Martin TOZD TSP, Salopek Ivanka TOZD TES, Sajevec Albin TOZD TES, Vidmar Ivan TOZD TPI, Vidmar Ivan TOZD TSP, Zupančič Stane TOZD TSP, Zupančič Ivanka TOZD TVP, Zupančič Franc TOZD TDP, Zupančič Stanka TOZD TDP, Zoretič Milena DSSS, Rajer Jože TOZD TAP.

D. H.

Obisk sejma

SEJEM POHIŠTVA V MILANU

V septembru sem si ogledal nacionalni sejem pohištva v Milanu. Prevladovalo je najrazličnejše stilno pohištvo (okoli 80 odstotkov), od tega predvsem „težko“ pohištvo, kombinacija masivnega lesa in furniranih površin. Izredno veliko je bilo stilnega pohištva izdelanega iz oreha in hrasta, medtem ko afriškega lesa skoraj ni bilo videti, razen notranjih furniranih površin.

V modernem gladkem pohištvu so prevladovali oblikovno zelo razgibani artikli z debelimi pokončnimi stenami, v katerih so prednji robovi pomaknjeni navzven. V teh delih so nameščeni svetlobni elementi. Sploh je pri regalih opaziti veliko svetlobnih elementov. Na robovih raznih pohištvenih elementov se pojavljajo metalni ali metalizirani deli.

Sedežno pohištvo je izredno razgibano, od popolnoma tapciranega (v glavnem modernem oblikovanega) do takega, kjer je vidna večina masivnega dela. Pri stilnem sedežnem pohištvu za tapciranimi vložki ali fiksno tapcirani deli prevladujejo masivni elementi. Blago je raznovrstno, od popolnoma gladkega do raznih modernih stilnih vzorcev, odvisno od vrste garniture.

Pohištva z gladkimi frontami (linija), obdelanimi površinami s folijami (imitacija) lesa je bilo malo, ker daje vtis, da je vredno le pohištvo iz naravnega lesa in da potrošniki cenijo le kvaliteto pohištva, ne glede na višje cene. Kot sem že omenil, sta najpogostejše uporabljena oreh v naravni barvi ter hrast, lužen v najrazličnejših odtenkih.

POVRŠINSKA OBDELAVA

Opaziti je bilo najrazličnejše stopnje kvalitete oziroma končaje površin, tako po barvi, kot po stopnji sijaja. Pri luženih površinah prevladujejo lužila v barvi lesov (oreh, palisander itd.), medtem ko drugih barv (zeleni, sivi, modri, rdeči), ki so bile na prejšnjih sejmih precej zastopane, sedaj skoraj ni bilo videti. V pretežni meri so površine tako lakirane, da so pore največ do polovice zaprte.

Glede stopnje sijaja so površine pretežno (pri stilnem in gladkem pohištvu) v pol mat končavi, manj v mat ali „visokem sijaju“. Iz tega se vidi, da si prizadevajo, da ima les čim bolj naraven videz in da površine obdelajo le toliko, da se mazaže oziroma da jih je možno čistiti in da rahlo pozivijo teksturo lesa. Pri pomniti pa moram, da se visoki sijaj vrača pri poliestru.

Pri stilnem pohištvu je bilo opaziti, da nekateri proizvajalci uporabljajo posebno tehniko površinske obdelave, s katero dosežejo popoln videz „starega“ pohištva. To smo dobro videli pri stilnem stolu, katerega polovica je bila surova. Izdelana polovica je bila v „stani“ končavi, in to ne samo kar se tiče barve, ampak tudi gladkosti površine; stol je bil „obtočen“, robovi okrušeni itd.

Notranje površine pri stilnem in ostalem pohištvu so močno lakirane. Barvasih hrbtišč ali plastificiranih predalov pri stilnem pohištvu ni.

Konstrukcije posameznega pohištva

STILNO POHIŠTVO

Konstrukcije so najrazličnejše, od okvirnih do gladkih furniranih ploškev in raznih imitacij.

Kvalitetnejše in bolj čisto stilno pohištvo (vrsta stila) je izdelano:

1. V okvirni konstrukciji z masivnimi okvirji in masivnimi in furniranimi plošmi. V večini primerov so notranji robovi oblikovani in profilirani. Vsa plošča so pritrjena z masivnimi letvicami iz lesa. Običajno so tudi hrbtišča okvirne konstrukcije obdelana v „stani“ končavi. Same omare so fiksno montirane (se ne dajo demontirati), prav tako ostali elementi opreme. Isti stil je poenostavljen, kjer se vidi izdelana okvirna konstrukcija (sestava furnirja v obliki okvira) in plošča (nalepljena tanka furnirana vezana plošča).

2. Gladke stranske površine in okvirne konstrukcije vrat s plošmi ali imitacija le-teh.

3. Gladke površine z masivnimi stebrički na robovih, najrazličnejše oblikovanimi (žlebljeni), ali lepljeni okraski (leseni, plastični pri nekaterem pohištvu tudi kovinski ali kovinsko površinsko obdelani).

Opaziti je bilo tudi, da uporabljajo razne konstrukcijske vezi, ki so običajno skrite na nevidnih mestih, sedaj pa so te vezi oziroma spoji vidni:

— oprema za dnevno sobo je izdelana iz masivnega lesa, pri kateri elementi niso bili vogali (omarasti in sedežni), spojnici z odprtimi roglji.

— pri okvirnih vratih so vogali spojnici na zarezni čep in ojačati z vidnimi klini, v isti ravlini kot površina ali segajo do 5 mm nad površino;

— plošča mize je iz letvice, ki so pritrjene — možičene skozi površino tako, da je bilo vidno čelo možnikov na površini itd.

Očita je tendenca, da so konstrukcijske vezi na površinah vidne in poudarjene.

Predali so v glavnem iz masivnega lesa ali multiplexa in furnirane iverice; pri stilnem pohištvu sploh ni bilo videti plastificiranih predalov. Predali drse v glavnem na spodnjih površinah in se vodijo ob straneh po vsej višini ali samo na spodnjem delu. Viseče vodenih predalov je pri stilnem pohištvu zelo malo, medtem ko kovinskih vodil ni.

Podnožja so fiksna, se pravi, da so noge in mostičke zlepljeni. Le redko lahko noge demontiramo, in to pri mizah za jedilnico; kotniki pa so iz lesa. V glavnem je to pohištvo fiksno lepljeno in elementi opreme so manjših dimenzij, in jih lahko sestavljamo v višino in širino (omare za dnevne sobe). Sistema demontažnih nog sploh nikjer ne uporabljajo, saj so fiksno lepljena podnožja kvalitetnejša, bolj stabilna; noben stil ni poznal demontažnih elementov. Tako si s stabilnim lepljenjem prizadevajo za čistost stila, prav tako tudi z materiali za predale in sistemi vodenja.

Vsa vrata se vrte na smemalnih tečajih, zapahnejo pa se z zapahi in ključavnicami ali gonilnimi ključavnicami. Le izredno majhna vrata imajo zaskočnik, in to ne magnetni, ampak vzmetni. Vse pripre na vratih so pokrite in nikjer zraka ne more direktno priti v notranjost.

Splošna ocena: pravo stilno pohištvo posnemajo v vseh elementih: po obliki, zunanji in notranji konstrukciji, pri uporabi okovja, surovin in materialov.

GLADKO MODERNO POHIŠTVO

Pri omarastih elementih so poudarjene stene in predelbe ter vse plošče; pri regalih so n.p.r. poudarjene pokončne stene z izredno debelino od 40 do 60 in več mm. Te stene so narejene tako, da posamezne omare postavijo razmaknjeno, potem na predni rob in vmes pritrjujejo distančne letve. V drugi izvedbi so stranice med seboj distančno vezane in se nato vodoravni elementi vežejo s stranicami. Tako debele stranice imajo na robovih ožje ali širše kovinske pasove (luksirani aluminij itd.).

Regali in ostali elementi so pri tem pohištvu popolnoma demontažni.

Police so premakljive, lestvice za čiščenje imajo izvrtnice in so montirane na stranicah in PVC ali kovinskih nosilcih.

Predali so plastični ali plastificirani (iverica), vendar imajo v utoru za vodenje ojačitveno letvico PVC, tako da se pri drsenju ne dotikajo folije, s katero je obložena iverica; tako se ne more predrgniti folija na robu vodenja.

Vodilne letvice so lesene ali PVC. Vodila so kovinska, demontažni vezniki utopni kovinski ali PVC; pripirne letve pri vratih so lesene ali PVC; vrata se zapahnejo v glavnem s ključavnicami, le manjše z magnetnimi zaskočniki. Pri garderobnih omarah vrata po višini niso deljena in segajo do vrha. Zvijanje preprečujejo posebne ključavnice, ki zapahnejo v sredini in na obeh koncih.

Izredno veliko je „koristnih“ tapciranih postelj, ki so deljive po višini in dolžini ter spojene z efektnimi elementi (gumi, pasovi); blago je različnih močnih barv in ima „kosmato“ površino.

Regali so precej zastekleni; odpirajo se ob strani ali na koncih, v večini primerov z zaskočnimi tečaji. Stekla so dimna v sivi, dimni ali rjavkasti barvi. Akilnega stekla sploh ne uporabljajo. Ročaji so površinski, kovinski ali plastični, enako tudi utopni. Veliko je leseno oblikovanih ročajev, izdelanih iz furnirja.

KOPALNIŠKI PROGRAM

Kopalniškega programa smo videli izredno malo, pa še ta je brez šolk in kopalnih elementov. Ogledalnih omaric sploh ne poznajo, ampak uporabljajo lepa ogledala, osvetljena z veliko vidnimi žamicami ob straneh ali zgoraj. Omarice so ali iz furniranih front ali iz masivnih letvičnih vrat.

Akrilnih kopalniških elementov na sejmu ni bilo; tako smo videli kopalnice, opremljene z lesom. Druge materiale prikazujejo na specializiranih sejmih (plastike itd.).

Tako so razstavljalci pokazali 80 % različnega stilnega pohištva, ostalo je gladko moderno pohištvo najrazličnejših oblik in sistemov.

Komponibilnih sistemov ni bilo, razen enega ali dveh, ki jih poznamo že prejšnjih sejmov.

Stilno pohištvo je res zelo blizu originalu tako po obliki, konstrukciji, materialih, sistemih kot po izvedbi itd.

V primerjavi z razstavljenim se naše pohištvo razlikuje v glavnem po tem, da je demontažno; predali so plastificirani, česar stil ne pozna; zapahnejo se samo s ključavnicami in ne magnetnimi zaskočniki; vsa vrata imajo priprano letev ali sistem zaprtega pripiranja.

Oblikovno, se pravi po zunanosti je naše pohištvo prilagojeno stilu, vsi ostali elementi pa so v navzkrižju z originalom.

ADI BEVC

Nesreča nas združuje

Požar, ki je avgusta popolnoma uničil žago v Soteski, je čez noč postavil celoten kolektiv žage pred zaskrbljivo vprašanje: Kaj pa sedaj? Na to je bil pravilen samo en odgovor: Čimprej na delo nazaj v žago.

Druge izbire ni bilo, kajti da bi se ta star in prekaljen kolektiv razkropil, na to ni bilo misliti. Žaga v Straži je imela še prosto tretjo izmeno. Da tretja izmena zahteva veliko fizičnega napora in odpovedovanja, lahko potrdi vsak, posebno pa tisti, ki je že dalj časa delal v treh izmenah. Vsi zaposleni v žagi v Straži in Soteski so se tega dobro zavedali, posebno ker so vedeli, da tako delo ne bo trajalo le kratek čas.

Nikakor pa ne gre prezreti dejstva, da so se vsi zaposleni vzgajali v najstarejših kolektivih, ki sta postavljala temelje sedanemu Novolesu. Že takoj prve dni se je pokazal razveseljen uspeh, kajti v združenem delu se je vsak posameznik trudil, da bi se čimprej priučil novemu delu. Medsebojnih razprtij in ljubosumnosti ni, zato je uspeh tu.

Vendar so težave pri vzdrževanju precej izrabljenega transportnega sistema v žagi. S tem, da žaga dela neprekinjeno, smo vzdrževalcem vzeli še nočni čas za tekoče vzdrževanje. Podatki, ki so nam na razpolago, dokazujejo, da so se od povprečnih 8,46 % zastojev v dveh izmenah leti v treh obratovalnih izmenah povečali na 11,58 %, to je za 3,12 % več, ali preračunano na možno razžaganje hlodovine za 173 m³ na mesec. Zato vsi želimo, da bi naprave na žagi vzdržale obremenitev v vseh treh izmenah, že sedaj pa je treba misliti na temeljito obnovo oziroma zamenjavo vseh izrabljenih naprav.

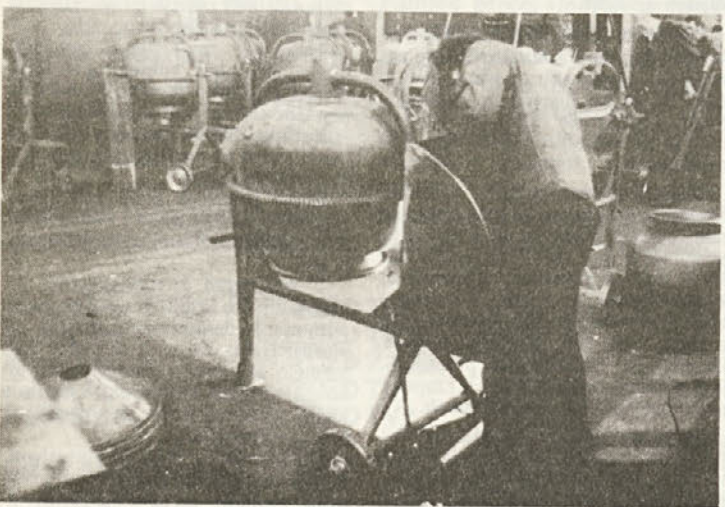
Drugi večji uspeh za žago v Straži je povečanje sušilnih kapacitet, saj so nam le-te omogočile, da smo zmanjšali zaloge bukovega žaganega lesa v skla-

(Nadaljevanje na 8. strani)

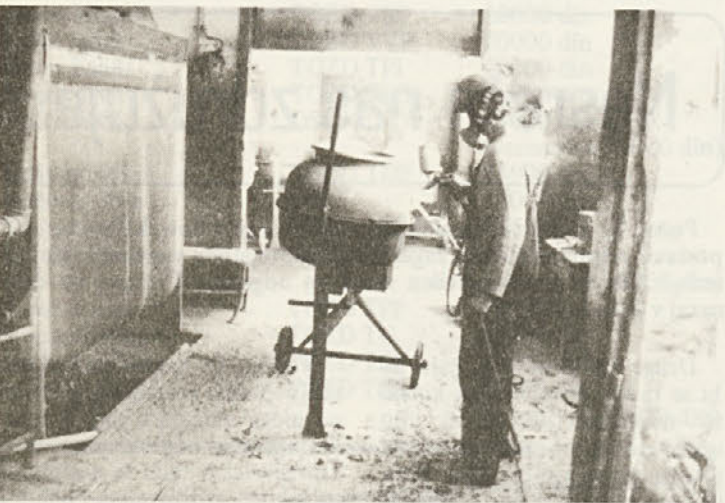
TOZD SIGMAT

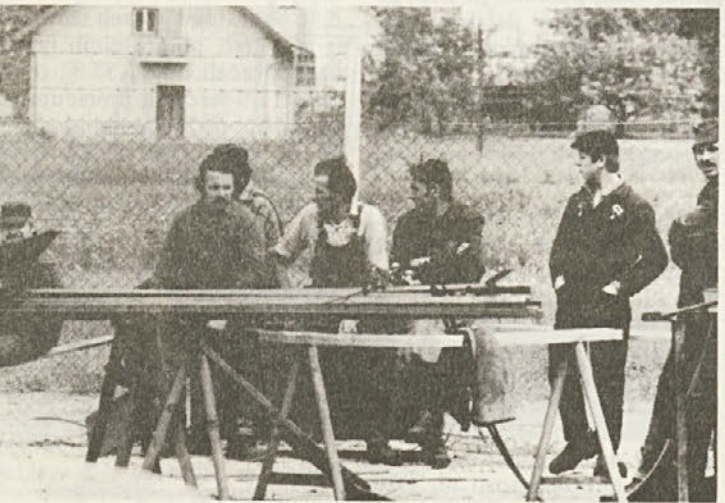
Dvema gre lažje.

Jaz pa varim sam.

Č lakirnici.

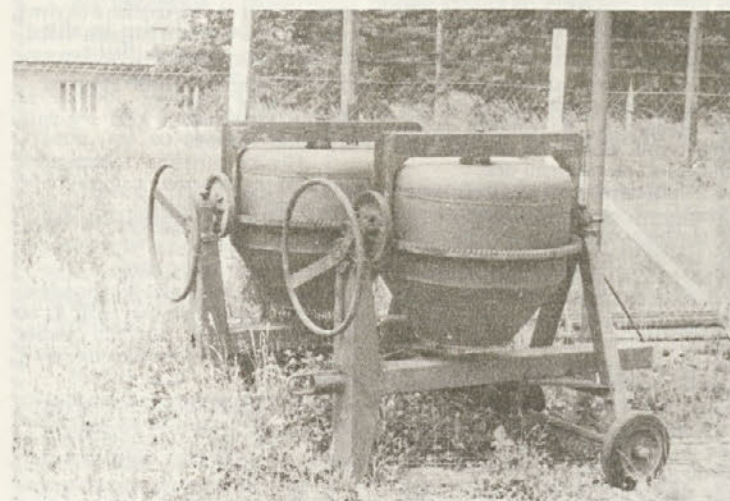

Čas oddiha.

Temeljna organizacija združenega dela SIGMAT iz Brestanice je že kot samostojno podjetje — pred združitvijo z Novolesom — uveljavil na tržišču. Takrat so poleg mešalcev in drobne kovinske opreme izdelovali tudi elemente iz betona. Od tu izvira ime SIGMAT (Strojna oprema in gradbeni material).

V Brestanici izdelujejo sedaj betonske mešalce, industrijska nihanja vrata in različne odpreske.

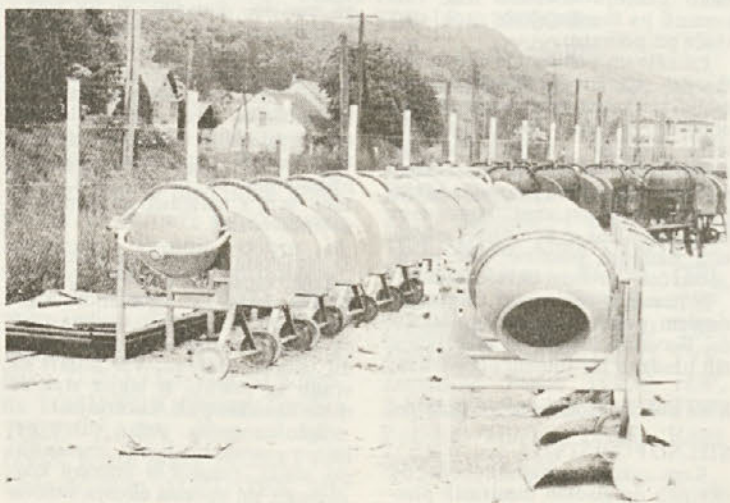
V Velikem Podlogu, kjer je dislocirani obrat te temeljne organizacije, pa izdelujejo predvsem podnožja svetlobnih kupol in cvetličnjake. SIGMAT zaposluje 18 žena in 66 moških. (Tekst in fotografije: V. Kobilica)

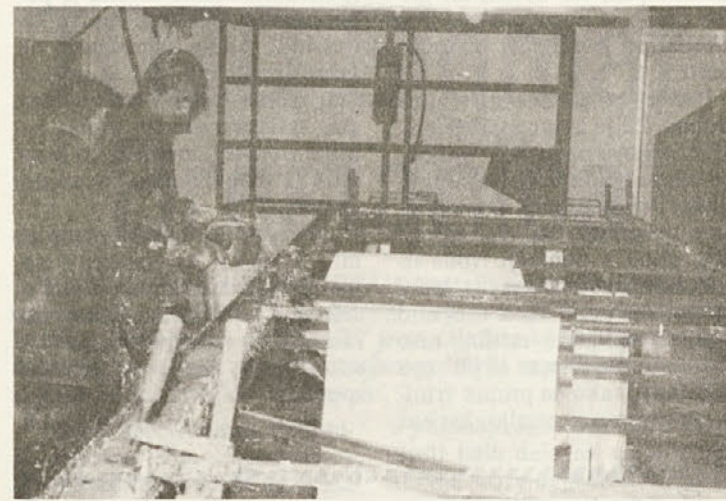
Sta pa res velika.

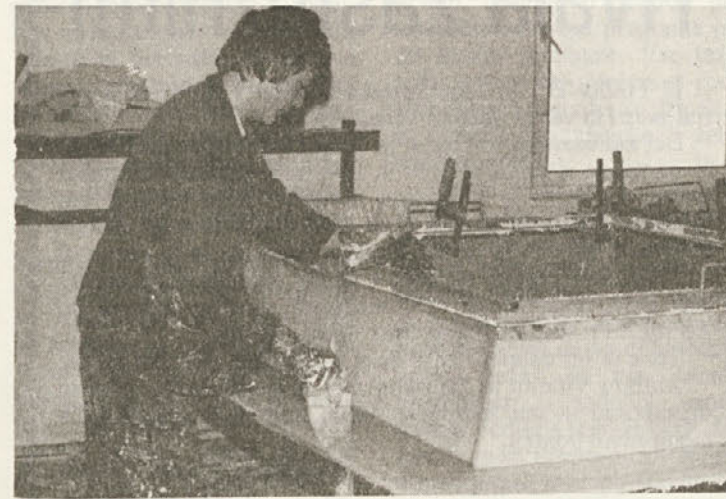
Greva na sonce!

Parkirani mešalci.

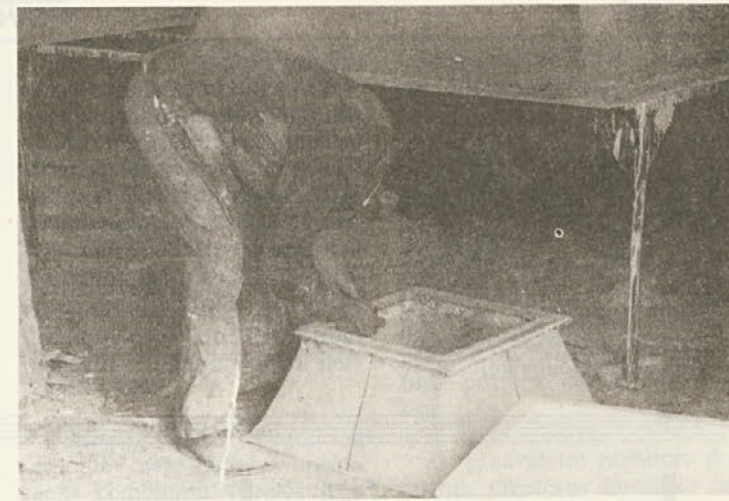
To podnožje bo veliko.

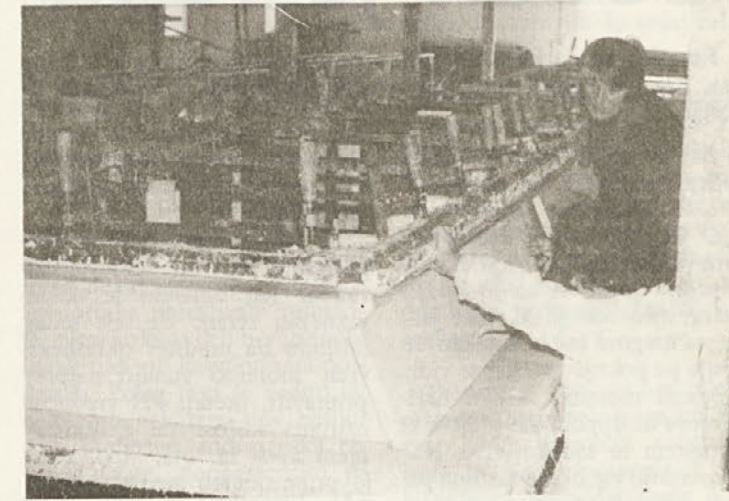
Kaj bi brez čopiča?

Ob oknu je boljša svetloba.

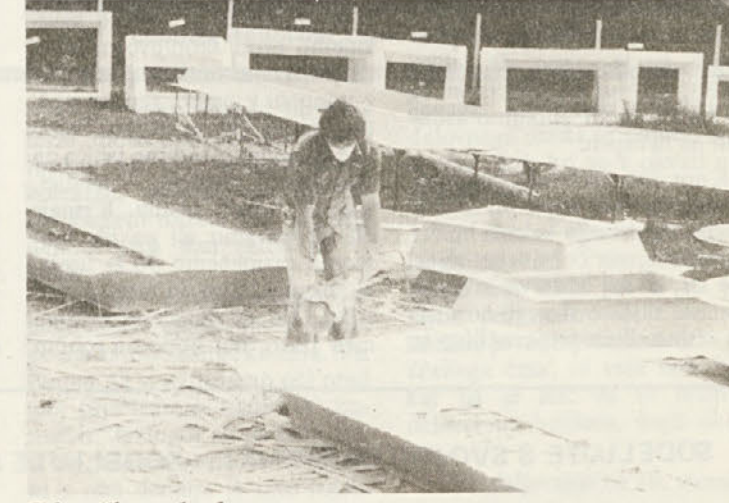
Še tu malo zarišem.

Na vrsti je poliuretan.

Tu nastajajo cvetličnjaki.

Z brusilko nad robove.

(Nadaljevanje s 5. strani)

dišču, ko je zaradi prenatrpanosti ob neugodnih vremenskih pogojih veliko žaganega lesa postalo zadušeno, očrnelo, piravo itd. Še vedno pa nismo zadovoljivo rešili vprašanja insektov v hlodovini tropskih lesov, ko nam mušice često „prerešetajo“ obodno plast hlodovine.

Vsi težko pričakujemo konec del v novi decimirci, saj nam bo le-ta dala možnost, da ob popolnem izkoriščanju kvalitete našega bukovega žaganega lesa zadostimo vsem potrebam naše DO po decimiranem lesu.

Nikakor ne gre prezreti dejstva, da se bo z novo decimircico tudi dokončno rešilo vprašanje vseh lesnih odpadkov na žagi in

v decimirci, to je drv, žagovine in lesnega prahu; lesni prah predstavlja stalno požarno nevarnost, obenem pa nam vse to povzroča veliko dodatnega dela in stroškov.

Prepričani smo, da je tako načrtana pot TOZD Žaga Straža pravilna, posebno ko se uspeh posameznika zliva z uspehom celotnega kolektiva,

kar bo brez dvoma pripomoglo k ustvarjanju večjega prihodka, iz katerega bo moč prispevati dogovorjeni delež za skupne družbene potrebe, za potrebe DO in TOZD Žaga, a tudi vsakemu posamezniku bo pripadal delež, ki ga bo kolektiv razdelil po pravičnih merilih — po vloženem delu.

IVAN AŠ

Jesen je lepa

Ko govorimo o jeseni se niti ne zavedamo, kako dolg je ta letni čas, kaj vse bomo storili na vrtu, v sadovnjaku, v vinogradu in drugje.

Za nekatere ljudi je jesen najlepši letni čas, saj jeseni pobiramo skoraj vse dobrine, ki nam jih daje narava. Jeseni narava pokrije tudi vso navlako in odpadno šaro, ki so jo ljudje brezvestno odvrgli v razne jare, na bregove rek in v gozdove. Listje pa pokrije vse, kar se vidi.

Jeseni moramo skrbeti tudi za nove in dopolnilne saditve v okrasnem in sadnem vrtu. Nadomestimo vse bolne rastline pa tudi tiste, ki so se ob prvem sajenju posušile ali so jih uničili škodljivci. Misliti moramo tudi na novo sezono in že jeseni pripravimo zemljišče za sajenje cvetja in ostalih rastlin.

V zelenjavnem vrtu je tudi jeseni dovolj dela, saj pripravljamo grede za prihodnje leto in jih dognojimo, prelopatamo in čistimo letošnje odpadke odmrlih rastlin; če so le-ti zdravi, jih spravimo na kompostni kup, drugače pa jih je treba sežgati. Sadimo razne zimske solate in ostalo zelenjavo, ki prezimuje na prostem.

Pri sajenju okrasnih rastlin in urejanju našega okolja si prizadevamo, da to delo opravimo kar se da vestno. Pri delu ne smemo pozabiti na osnovne pogoje rastišča oziroma prostora, kjer bomo sadili. Izbor rastlin mora ustrezati okolju in podnebju, saj je znano, da veliko rastlin pri nas ne uspeva in če jih bomo sadili, moramo računati na neuspeh.

Kdor sam načrtuje zasaditev domačega vrta, naj si pri izboru rastlin predstavlja kakšen bo vrt — bodoči park čez dvajset ali še več let, ko naj bi drevje in večje grmaste rastline dosegli normalno višino. Zelo priporočljivo se

je posvetovati z vrtnarjem ali vsaj pogledati v dobro strokovno knjigo.

O samem zemljišču bi bilo potrebno napisati zelo veliko; vendar naj omenim le nekaj važnejših stvari. Če šele sedaj mislimo na ureditev okrasnega vrta, moramo zemljo najprej pripraviti; urediti PH vrednost oziroma kislost tal z dodajanjem apna in šote. Mnogokrat je priporočljivo med globokim lopatanjem ob dognojevanju s hlevskim gnojem dodajati tudi pesek ali mivko, če je zemlja težka, ilovnata; če je peskovita, pa kompost.

O uporabnosti šote, tega za vrtnarja nepogrešljivega naravnega materiala, je v raznih revijah veliko napisanega. Med jezenskim lopatanjem ali oranjem je priporočljivo tudi dodajanje NPK gnojil, še posebej tistih, ki se v zemlji počasi razkrajajo (40% kalijeva sol, razni sulfati).

Jesen je tudi čas, ko sadimo razne gomoljnice in čebulnice, kot so: narcise, tulipani, krokusi (žafрани), zvončki, kronte, perunike, anemone, potonike itd. Sadimo jih v septembru in prvi polovici oktobra, če je vreme ugodno, pa lahko tudi kasneje, vendar zemljo takrat ne sme zmrzovati. Čebulice zavarujemo proti škodljivcem tako, da jih namakamo ali posipamo z minijem v prahu, vendar sredstvo ni najbolj zanesljivo. Čebulice ali gomolje sadimo lahko na določenem prostoru — gredici, kjer ni drugih rastlin. Kasneje jih okopavamo ali pa jih enostavno razmečemo po že urejeni zelenici, tako da rastejo med trato. Če so posajene rastline med trato, naj bodo na sončni

legi. Nega je v tem primeru veliko lažja, saj jih na tem mestu pustimo več let ne da bi jih izkopali, na obdelanih gredah pa jih je potrebno čez leto izkopati in jeseni spet ponovno saditi.

Drevje, grmovnice in vrtnice sadimo, če je le mogoče, jeseni, saj je njihova rast zato v prihodnjem letu boljša, rastline so tudi veliko bolj stabilne, ker se čez zimo pripravijo na rast in zemlja pride s pomočjo vode in zmrzovanja prav do vsake drobne koreninice. Vedeti moramo tudi, da nekatere rastline niso odporne proti mrazu in jih zato zaščitimo; tako na primer vrtnice pokrivamo z zemljo, listjem

ali šoto, hortenzije pa ovijamo s slamo ali podobnim materialom, ne pa z raznimi folijami (polivinil). Enaka zaščita je potrebna tudi sadnemu drevju, še posebno, če je to posajeno na takem prostoru, kjer se pozimi radi gostijo zajci. V mestu zimska zaščita sadnega drevja ne pride v poštev, medtem ko je na vasi ali ob vikendu to nujno potrebno.

O vzgoji in zaščiti vrtnic je bilo že nekaj napisanega v našem glasilu, medtem ko bomo o zelenjavi in raznih okrasnih rastlinah v stanovanjih ter o enoletnicah pisali v začetku spomladi.

VAŠ VRTNAR

Hvala zaslužnim!

Iz TOZD TPI in žaga Soteska je odšel v zasluženi pokoj naš zvesti in vestni delavec Virant Anton.

Del zasluženega pokoja si je Virant prislužil že med NOB. V partizane je odšel pred 9. 9. 1943 in se izkazal kot hraber borec. Po vojni je z drugimi začetniki delal na žagi kot delavec, potem je naredil izpit za kurjača in delal na tem delovnem mestu vse do upokojitve. Vseskozi se je zavzemal za delavčeve pravice in delal v raznih organih in družbenopolitičnih organizacijah (OO sindikata, samoupravni organi, ZB itd.). Pri svojem delu je imel veliko uspeha.

Tone je bil delavec, ki je delal v Novolesu več kot 30 let. Antonu Virantu se zahvaljujemo za njegov trud v delovni organizaciji in mu želimo še veliko srečnih in zdravih let v zasluženem pokoju.

KOLEKTIV TOZD TPI IN
ŽAGA SOTESKA

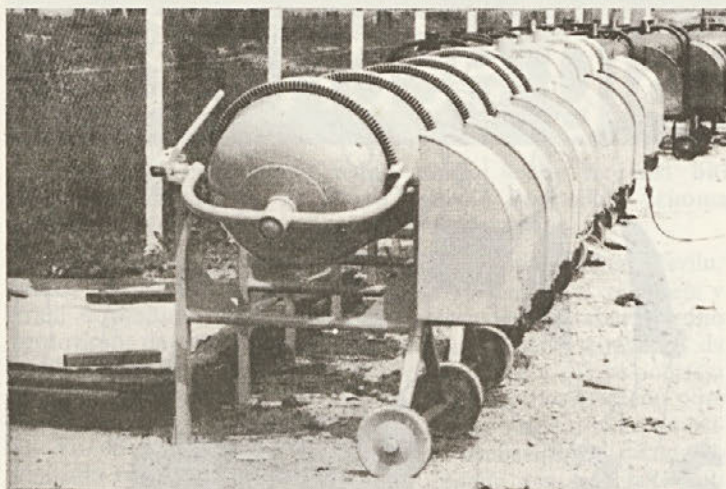
Septembra se je invalidsko upokojil tov. Alojz BLATNIK, nazadnje zaposlen v TOZD TES kot komunalni delavec.

Tov. BLATNIK se je v Novolesu zaposlil 16. 6. 1961. Delal je na žagi, v skladišču lesa. Večkrat nam je pripovedoval, v kakšnih težkih delovnih pogojih so takrat delali.

V TES je delal najprej v gradbeni skupini, zaradi zdravstvenih razlogov je bil premeščen na lažje delo.

Tov. BLATNIKU se zahvaljujemo za ves trud in mu želimo, da bi zdrav in zadovoljen še dolgo užival zasluženi pokoj.

KOLEKTIV TOZD TES

TOZD Sigmat Brestanica

TOZD SIGMAT BRESTANICA je nastal s priključitvijo delovne organizacije „SIGMAT“ k delovni organizaciji Novoles Straža. Delovna organizacija „SIGMAT“ je nastala leta 1970 iz Invalidskih delavnic, ko so le-te zaradi premajhnega števila zaposlenih invalidov izgubile status invalidskih delavnic.

Zaradi specifičnosti strukture delovne sile, zaposlene v Invalidskih delavnicah in zaradi takratnih tržnih razmer smo se odločili, da naprej razvijamo proizvodnjo betonskih mešalnikov in hidroforjev v kovinskem obratu in betonskih izdelkov v obratu cemetnin na Bregah. Naša delovna organizacija je med prvimi pričela proizvodnjo teh betonskih mešalnikov, toda ker smo bili premajhni, nismo mogli zadostiti potrebam trga.

Nastajala so konkurenčna podjetja, sposobna prilagoditi se tržnim razmeram, naše majhne serije pa so zaradi nenehnega naraščanja cen reprovromateriala postajale čedalje manj rentabilne. Poleg tega se je 1973 v krški občini pričela akcija za bolj načrtno in smotno izkoriščanje gramoza na krškem polju. Na predlog občine Krško se je naš obrat Brege priključil IGM „SAVA“ Krško, s pogojem, da

s pomočjo širše družbene skupnosti naša delovna organizacija razvija novo dejavnost — proizvodnjo gradbene plastike.

Vendar je ostalo samo pri prvem, obljube o podpori pri uresničitvi novega programa pa so kmalu splahnele. Vse težje tržni odnosi in okrnjenost proizvodnega programa so pripeljali delovno organizacijo v zelo težaven položaj.

Vsemu temu se je pridružila še vest o nameri elektrarne Brestanica, da na našem prostoru zgradi pretakališče goriva za plinsko elektrarno. Vse skupaj je tako ogrozilo socialno varnost delavcev, da so dobesedno pričeli bežati od nas. Zaradi negotovosti o nadaljnji usodi našega podjetja izpraznjenih delovnih mest nismo mogli sproti dopolnjevanju, niti po številu še manj pa po strokovnosti.

Poleg tega smo morali izdelati sanacijski program, ki je obsegal sanacijo programa kovinske-

ga obrata in gradnjo novega obrata gradbene plastike. Glede na to, da v neposredni bližini nismo dobili lokacije za gradnjo novega obrata, smo ga zgradili v Velikem Podlogu ob podpori sklada republiških skupnih rezerv, Ljubljanske banke in Agrokombinata Krško. Delovna organizacija Novoles pa nam je omogočila hitro vključitev v njihov proizvodni program svetlobnih kupol.

Tako so nastali pogoji za priključitev naše delovne organizacije kombinatu Novoles Straža in to se je zgodilo 1976. Za program svetlobnih kupol v okviru Novolesa izdeluje naša TOZD poliestrska podnožja.

Poleg plastičnih gradbenih elementov, ki so v proizvodnji, širimo naš program tudi na cvetlični program toplih gred.

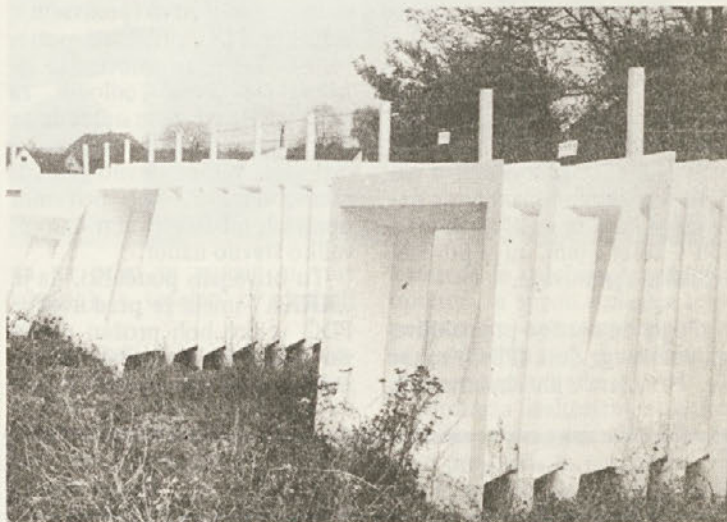
Tudi kovinski obrat v Brestanici se počasi vključuje v program Novolesa. Že sedaj izdelujemo nekaj kovinske galanterije za potrebe pohištvene industrije, s kovinskimi deli bomo sodelovali tudi pri kopalniškem programu. Poleg tega še vedno izdelujemo nekatere tipe betonskih mešalcev, industrijska nihalna vrata, kooperacijsko pa sodelujemo z Gorenjem, DO Varstroj, Lendava, Liv Postojna, SOP Krško, ter Pionir, TOZD Togrel Krško.

Možnosti razširitve proizvodnje v obeh obratih in ugodni finančni rezultati nam dajejo pogoje za razširitev proizvodnih kapacitet. Že v bližnji prihodnosti nameravamo razširiti proizvodnjo gradbenih elementov na izdelke iz akril-betona, v kovinskem obratu pa zgraditi modelarno in orodjarno, ki naj bi v prvi fazi pokrivala potrebe celotne DO Novoles, kasneje pa tudi potrebe ostalih naročnikov.

Za predvideno razširitev poslovnih prostorov kovinske delavnice Brestanica in obrata poliestra v Velikem Podlogu moramo dobiti prepotrebne strokovnjake, ki nam jih že sedaj zelo primanjkuje.

Pri taki razširitvi bomo morali misliti tudi na prostore za družbeno prehrano kovinske delavnice, saj sedanji prostori ne ustrezajo današnjim razmeram. Poudariti je treba, da smo šele letos rešili vprašanje toplega obroka za oba obrata pri družbeni prehrani „Lisca“ na Senovem.

Prepričani smo, da bomo le s prizadevnostjo celotnega kolektiva lahko uresničili načrtano pot, ki bo pripomogla k še hitrejšemu gospodarskemu razvoju naše občine in še bolj odprla pot delovnim ljudem iz Kozjanskega in Gorjancev.

Podnožja svetlobnih kupol iz Veliškega Podloga.

IZGUBLJEN ČAS IN PRODUKTIVNOST

Na začetku reke je...

Izkoriščanje delovnega časa in produktivnost dela sta temi, o katerih v našem podjetju in TOZD že dalj časa razmišljamo, predvsem o produktivnosti na začetku in ob koncu delovnika.

Zaradi bolj učinkovitega izkoriščanja delovnega časa ob začetku in na koncu delovnika smo uvedli posebne ure za žigosanje kartic. Toda učinkovitega zdravila za boljše izkoriščanje delovnega časa ni brez zavesti

in discipline vseh delavcev. Nekateri so se „znašli“ tako, da z dela ne odhajajo predčasno, temveč preživijo ta čas v garderobi ali pred uro za žigosanje.

Res je, da pet ali deset minut ni veliko, vendar: na začetku

reke je kaplja. Morda bo kdo rekel, da so to nepomembnosti, vendar pri dva tisoč članskem kolektivu pomeni ena minuta pri vsakem toliko, kot da štirje delavci tisti dan sploh ne bi delali.

Najbolj problematično je predčasno zapuščanje delovnega mesta ob zaključku dela. Vsi skupaj pa si zatismo oči pred tem problemom, bodisi iz „humanih“ razlogov ali pa zato, ker si ne predstavljamo, koliko časa in s tem denarja je zato izgub-

ljenega. Predčasno zapuščanje delovnega mesta se najbolj opazi tiste dni, ko so v okvari ure za žigosanje.

Na čigavo škodo gre torej izgubljen čas? Prav gotovo na škodo nas vseh. Ali je to res samo pet minut ali je več in koliko je neracionalno izkoriščenega časa, ve vsak sam. Nekaj pa je res: da so režijski delavci na boljšem, kajti dela-

(Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 9. strani)

vec, ki dela na normo, pač mora intenzivno in bolj racionalno izkoristiti razpoložljivi delovni čas, če hoče normo doseči ali celo preseči.

Predčasno odhajanje z dela ni samo stvar ekonomskega izračuna, temveč je stvar zavesti nas vseh. Za dvig produktivnosti dela so tu nedvomno še

notranje rezerve. V končni fazi pa gre za poseganje v skupen žep, in to na račun tistih brezsmisleno izgubljenih minut, pa naj bo to v pisarnah, garderobi ali pa pred zaprtimi tovarniškimi vrati. Mislim, da bi se morali o tem več pogovarjati in se vprašati zakaj tako, tako kot se vsak mesec vprašamo, ali bo kuverta debelejša.

R. F.

Premakljivi delovni čas

ALI SE BOMO V NOVOLESU ODLOČILI ZA PREMAKLJIV DELOVNI ČAS?

O prednostih premakljivega delovnega časa je v reviji ORGANIZACIJA IN KADRI tov. Franc Belčič med drugim napisal tudi tole: „Ugotovljeno je, da premakljiv delovni čas ustreza veliki večini delavcev, da pa zaradi določenih razlogov uporaba nove organiziranosti delovnega časa še ni popolno zaživel. Zato je razumljivo, da večina povsem še ne občuti predvidenih pozitivnih učinkov, čeprav se je po drugi strani že znaten del delavcev pohvalno izrazil o tej novosti, skoraj nihče pa se ne pritožuje. Osrednja ugotovitev raziskave o premakljivem delovnem času je dokaz, da prožno izkoriščanje časa za prihod na delo prinaša pomembno prednost pred fiksnim prihodom na delo, in sicer so pri delavcih zabeleženi naslednji pozitivni učinki: povečana delovna sposobnost in učinkovitost, boljša naspanost in spočitost, več in bolje izkoriščen prosti čas ter izboljšano splošno počutje.“

Tudi v Novolesu bi se verjetno pokazali taki ugodni rezultati pri smotnejšem izkoriščanju delovnega in seveda tudi prostega časa, če bi uvedli premakljiv delovni čas. Da je nekaterim na Dolenjskem to že uspelo uvesti in da je ta novost obrodila lepe sadove, se lahko prepričamo v „KRKI“.

Pred časom, ko sem obiskal tov. Čučka, ki je v „KRKI“ med najbolj seznanjenimi o načinu uvajanja premakljivega delovnega časa in o začetnih težavah v zvezi s tem, mi je povedal marsikaj zanimivega.

Pogoj za uvedbo premakljivega delovnega časa (PDC) so ure (v Novolesu jih imamo) in

ustrezajoče kartice. Ko je to pripravljeno in uporaba dobro utečena, lahko preidemo na uvajanje PDC. V „KRKI“ so se glede na to, da se negospodarstvo ni prilagodilo delovnemu času v gospodarstvu in da se skuša gospodarstvo (predvsem v režiji) s PDC približati potrebam delavcev za smotnejše izkoriščanje časa, odločili za PDC. „KRKA“ se je odločila za PDC predvsem iz naslednjih razlogov: veliko število zamudnikov; odhajanje po privatnih opravkih med delovnim časom; veliko število nadur.

Tu bi veljalo poudariti, da je „KRKA“ imela že pred uvedbo PDC veliko bolj prožen odnos do tistih, ki so morali po res nujnih privatnih opravkih med

BRATSKI OBJEM

delovnim časom, kot pa v Novolesu. „Izgubljene ure“ iz rednega delovnega časa si lahko nadomestil z nadurami. Kljub temu so ugotovili, da število nadur raste, in to je bil poleg že omenjenih eden od glavnih vzrokov, da so prešli na PDC z enournim časom za prihod in odhod z dela.

Čas prihoda v dopoldanskem turnusu je torej od 6. do 7. ure in čas odhoda od 13. do 14. ure; podobno je tudi v ostalih dveh izmenah. Čas, v katerem morajo delavci biti na delovnem mestu, je samo šest ur.

Seveda je nujno, da so se pojavile ob takem načinu prihajanja na delo razlike, ker je dnevna delovna obveza osem ur. Zato so sklenili, da na mesec tolerirajo plus ali minus 8 ur, na vsake tri mesece pa se naredi izravnava fonda ur tako, da plus ure odpadejo, minus ure pa se obravnajajo na disciplinski komisiji.

Razložimo to še malo drugače. Na primer: Francelj Korenček, ki je prihajal na delo sicer točno ob 6. uri in odhajal z dela vsak dan ob 13.55 (zaradi prometne konice), si je po 23. delovnih dneh nabral 115 minus minut. Ker je Francelj vedel, da se mu to v kuverti ob koncu meseca ne bo poznalo, je s tako prakso nadaljeval tudi v naslednjih dveh mesecih. Lahko bi rekli, da mu je tistih pet minut prišlo v navado. Navada pa je železna srajca. Ob trimesečni izravnavi se je izkazalo, da je Francelj Korenček hote ali ne hote izrabil zaupanje delovne organizacije in se je moral na disciplinski komisiji zagovarjati zaradi 345 minus minut.

Podobnih primerov bi lahko opisali zelo veliko. Seveda tudi takih, ko bi imel nekdo plus minute. Da je takih primerov čim manj, imajo v „KRKI“ organizirano kontrolo fonda ur, ki jo opravljajo:

- vsak dan vsak posameznik zase;
- vsak teden administrator v oddelku;
- vsak mesec (iz tedenskih poročil) administrator.

Primerjajo dnevna, tedenska in mesečna poročila vratarjev. Tu naj povem še to, da privatne izhode (z dovolilnico seveda) lahko nadomestiš samo z nadurami.

Delo administratork, ki kontrolirajo kartone oziroma kontrolirajo fond ur v posameznih oddelkih, poteka v rednem delovnem času in ne predstavlja posebne obremenitve, ko je zadeva utečena. To delo je ocenjeno na 2 do 4 ure na mesec. V začetku seveda nekaj več, kasneje, ko postane ta kontrola rutinska stvar, pa se čas zmanjšuje in vse skupaj ne predstavlja za administratorja posebne obremenitve.

Vsiljuje se vprašanje: Kdo se lahko poslužuje PDC? Teoretično pravzaprav vsi. V praksi pa pride do nekaterih težav, predvsem pri tistih, ki so zaposleni v neposredni proizvodnji. Vendar so v „KRKI“ našli tudi za take primere ustrezne rešitve.

Ob zaključku naj rečem, da bi bilo tudi v Novolesu dobro razmišljati o tem. V prid PDC govori precej stvari, med katerimi sem jih navedel samo nekaj. V. K.

Obračunavanje dopusta

Na sestanku sekretarjev TOZD in splošnega sektorja dne 12. 10. 1977 so sklenili, kako se obračunava dopust.

Za redni letni dopust in druge primere dopusta, če tako določa samoupravni splošni akt, prejme delavec nadomestilo osebnega dohodka za čas, ko je na dopustu.

Nadomestilo osebnega dohodka za dopust ne more biti večje, kot bi znašal osebni dohodek, če bi delavec v času, ko je bil na dopustu, delal.

Sobote, ki se po zakonu štejejo v dopust, se ne obračunavajo, razen če se na ta dan v TOZD oz. DSSS dela, ampak se samo odštevajo od fonda dni dopusta.

Bo naše glasilo pestrejšše?

S tem, da naše glasilo redno izhaja, še ne moremo biti zadovoljni. Dejstvo je, da je vse premalo dopisnikov oziroma sodelavcev, ki bi bili pripravljeni pisati v naše glasilo.

Ob bežnem primerjanju podatkov o številu objavljenih strani v prejšnjih letih, lahko ugotovimo, da smo z današnjo številko presegli povprečno letno število tiskanih strani našega glasila za obdobje zadnjih štirih let. Po obsegu in po rednosti izhajanja smo torej naredili korak naprej.

Kaj pa je s kvaliteto oziroma vsebino našega glasila? Če bi hoteli upoštevati odgovore na objavljeno anketo, bi lahko trdili, da bo potrebno še veliko naporov, da bi izboljšali kvaliteto plat glasila „Novoles“. Kajti kljub temu da je bil vpra-

šalnik natisnjen v takem številu, da so ga prejeli vsi zaposleni v Novolesu, je bil odziv izredno skromen. Posebej čudno je, da v času, ko se v našem podjetju pripravljajo tako bistveno nove stvari na področju uvajanja oziroma uveljavljanja zakona o združenem delu, ni želje niti zahteve po kakršnemkoli tolmačenju nejasnih pojmov v zvezi z zakonom. Tam kjer je vse v redu, nekaj smrdi! Tako vsaj pravi star pregovor.

Postavimo še eno vprašanje: Kakšen naj bi bil naš časopis? Kakšna naj bi bila njegova vse-

bina, da bi bil bolj odziven, da bi uredništvo dobivalo kritične pa tudi druge pripombe na njegovo vsebino? Nespametno bi bilo zadovoljstvo z vsebino ob misli, da Novolesovi delavci nimajo nobenih pripomb. Prepričan sem, da to ni tako. Prav zaradi tega bomo od danes naprej imeli v našem glasilu rezerviran prostor za vaša vprašanja. Naslov rubrike bo DELAVCI VPRAŠUJEJO.

Ker pričakujemo, da bodo vprašanja iz najrazličnejših področij, vas prosimo, da jih pošljete na naslov: UREDNIŠTVO GLASILA „NOVOLES“ vsaj do 10. v naslednjem mesecu, ker bo le tako možno zagotoviti odgovore, posebno še za tista

vprašanja, ko bo treba za odgovor vprašati strokovnjaka.

Gotovo se je že vsak med nami znašel pred vprašanjem, kako neko stvar urediti, pa sam ni našel ustrezne poti. Če zadeva ni tako nujna in lahko počaka do izida našega glasila, potem vam naj ne bo nerodno in svoje vprašanje zastavite uredništvu, ki bo GOTOVO našlo odgovor.

Če kdo ni iz kakršnegakoli razloga izpolnil „mini ankete“, pa je ugotovil, da ima koristen predlog, s katerim bi lahko izboljšali vsebino našega glasila, naj ta predlog sporoči uredništvu glasila. Za vaše sodelovanje se vam najiskreneeje zahvaljujemo.

UREDNIŠTVO

Kaj pripravljamo v Metliki?

Program KOLPA vsebuje novo najsodobnejšo kopališko opremo, ki zaradi posebnih lastnosti pomeni resnično osvežitev na tem področju.

Elementi kopališkega programa KOLPA so dimenzionirani in oblikovani tako, da jih lahko od najmanjšega do največjega sestavljate sami, po svojem okusu in željah; hkrati jih lahko dopolnjujete in zamenjate z novimi elementi.

Program KOLPA je izdelan iz tako imenovanega „suhega dela“ (obodi in notranjost vratc omaric) iz kvalitetnih lesnih plošč, ki so z lepilom, odpornim proti vodi, oblepljene z različnimi folijami. „Mokri del“ (umivalniki, kopalna kad, kabi-

na za prho in zunanost vratc omaric) je izdelan iz akrilnih plošč.

Prednosti kopališkega programa KOLPA so očitne. Zaradi skrbno izbranih toplih materialov blagih oblik in prijetnih barv daje kopališki prostor občutek ugodja in toplote. Na voljo je izbira in kombinacija barv. Velike možnosti za obdelavo osnovnega materiala – akrilnih plošč omogočajo sodobno obliko kopališke opreme. Gladka površina onemogoča, da bi se je oprijemala umazanija, zato je tudi njeno čiščenje samo s tekočimi čistili nad vse lahko in učinkovito. Če se površina po naključju kakorkoli poškoduje, jo lahko spoliramo. V kadi ne drsi. Material, iz

katerega je izdelana kopališka oprema, se sproti prilagaja temperaturnim spremembam vode in je odporen tudi proti visokim temperaturam vode.

Montaža vseh elementov kopališkega programa KOLPA je zelo preprosta in natančno razvidna iz montažnih shem, tako da ga po priloženih navodilih lahko montirate sami. Poskrbeli bomo tudi za montažno ekipo.

Kopališki program KOLPA pomeni lepoto in praktično obogatitev vašega doma.

V Metliki že izdelujejo ogledalne omarice. Vse ostale kopališke elemente, kot so: umivalniki, kabine za prho, kopalne kadi, kopališke omarice vseh tipov bomo izdelali do januarja 1978.

Kadrovske vesti

TOZD TDP: prišli: Jožica ROZMAN, Milan GODNJA-VEC, Miro GORENC, Brane ŠTIRM, Janko ŠTINE, Branko BOHTE; odšli: Jelka BUČAR, Sabajeta ČAVKA (samovoljno), Franc ŽUPE-VEC (sporazum).

TOZD TSP: prišli: Sadik ISLAMOVIC, Sonja MARC, Jože GRUM, Jela BUCIC, Fani KRAKAR; odšli: Drago BRULA (sporazum), Tatjana RUKSE (sporazum), Ludvik LONGAR (sporazum), Cecilija FINK (sporazum).

TOZD TVP: prišli: Minka JORDAN, Miloš PILIC; odšli: Marija STANIČ (sporazum), Jožefa ČERNE (sporazum), Jožica MIŠJAK (sporazum), Dana KRAŠE-VEC (sporazum).

TOZD TPP: prišli: Ivica KARLO, Janez KULOVIC, Vasilija GLIGOREVIC, Anton NOVAK, Vid PIPAN, Dragica JARC, Zdenka NAGELJ, Slavka BAJIC, Željko NOVAKOVIC; odšli: Brane MITTAG (samovoljno), Savo VOJVODIC (v času poskusnega dela), Martin UCMAN (sporazum).

TOZD ŽAGA Straža: prišli: Karolina KOBE, Jože DROBNIC (DSSS); odšli: Marta VRHOVAC (samo-

voljno), Alojz BRADAC (samovoljno), Nedeljko ŽIVKOVIČ (sporazum), Salko ADROVIC (samovoljno), Dušan KODELIČ (sporazum), Franja LEGAN (sporazum).

TOZD TAP: prišli: Srečko VODNIK, Anton ZUPAN, Jože TERŠAR.

TOZD TPI: odšli: Alojz SADAR (disciplinska izključitev), Franc STROJIN (sporazum), Stane BUKOVEC (DSSS).

DSSS: prišli: Trajko BEČIROVIC, Anica PAVČEK, Bojan VERNIG, Matevž BAMBIČ (JLA), Nevenka GOLOBIČ, Stane BUKOVEC (iz TOZD TPI); odšli: Jože DROBNIC (Žaga).

TOZD TG: prišli: Slavka LEGAN, Ciril TOMŠIČ, Cvetka ZAJEC; odšli: Anica ŽONTA (smrt), Jože NOVAK (sporazum).

TOZD TES: prišli: Jože POČERVINA; odšli: Alojz BLATNIK (upokožitev).

OBRAT METLIKA: prišli: Olga BAJUK, Vida TEŽAK, Janez STEPAN, Branko JAKŠE, Anton DRGANC, Rudolf RADAKOVIC, Janez IVIČIČ, Stanislav MUC, Anton ŠTRUCELJ, Bragutin KOBAC.

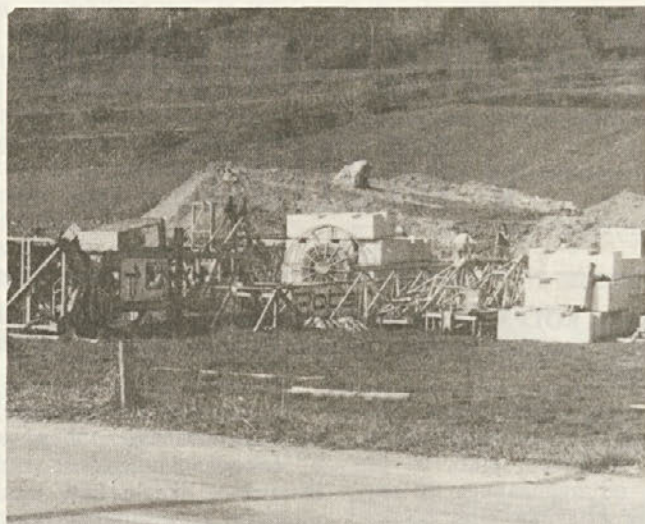
Bloki v Straži

Po dolgotrajnih prizadevanjih so končno začeli v Straži graditi stanovanjske bloke. Poredkupne pogodbe so bile podpisane 23. 9. 77. V teh blokih bo Novoles dobil 15 stanovanj, od tega dve garsonjeri, eno enoinpolsobno stanovanje, štiri dvosobna, šest dvoinpolsobnih in dve trisobni stanovanji. Cena teh stanovanj je po predkupnih pogodbah 7.438.309 din, vendar predvidevamo, da bo končna cena nekoliko višja.

Tisti, ki bolj poznajo finančno stanje stanovanjskega sklada, vedo, da je ta zalogaj prevelik, zato smo zaprosili samoupravno stanovanjsko skupnost občine Novo mesto, da nam odobri kredit v višini 60 % vrednosti stanovanj. Upamo, da nam bodo kredit odobrili. Stanovanja morajo biti dograjena do 30. 6. 1978.

Toliko stanovanj naenkrat ni Novoles še nikoli delil. Obenem se zavedamo, da je stanovanj še vedno veliko premalo, da bi ugodili vsem prošnjam, zato je odbor za medsebojna razmerja na svoji zadnji seji sklenil, da mora stanovanjska komisija do konca tega leta pregledati, v kakšnih pogojih živijo prosilci, da bi izdelali prednostno listo. Vsi zainteresenti, ki do sedaj še niso vložili prošnje za dodelitev stanovanja, naj pošljejo prošnje odboru za medsebojna razmerja do 10. 11. 1977.

Po 10. 11. si bo stanovanjska komisija ogledala stanovanjske razmere prosilcev v skladu z našim SS o dodeljevanju stanovanj, da bo izdelala predlog prednostne liste. O datumu ogleda bomo obvestili prosilce na oglasnih deskah TOZD.

Da gre tokrat zares, dokazuje naš posnetek. Ob tem, da gradi SGP „PIONIR“ iz Novega mesta, lahko trdimo, da bo gradnja hitra in solidna.

Sindikalna organizacija v delovnih kolektivih ne sme prevzeti vloge „ustvarjalca“ pravilnikov o delitvi sredstev za osebne dohodke, temveč morajo postati ti dokumenti izpit sposobnosti in volje vseh delavcev določenega okolja.

VLADIMIR KOVAČEVIČ, predsednik sveta ZS Srbije

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

ANTONA PELCA

se iskreno zahvaljujemo OOS TOZD ŽAGA za podarjene vence, ter vsem sodelavcem za izrečeno sožalje.

Neutolažljiva žena Pepca, sin Tonček, hčerki Jožica in Alenka, ter vsi ostali svojci in sorodniki.

Ureja uredniški odbor: Bojan Bencik, Stane Bukovec, Stanko Hodnik, Ana Košmerl, Jože Novinec, Igor Slak, Emil Trampuš, Boris Vovk. Predsednik uredniškega odbora Franc Redek.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja lesni kombinat „NOVOLES“ v Straži pri Novem mestu. Naklada 2250 izvodov. Stavek, filmi in montaža ČZP DOLENJSKI LIST. Tisk: KNJIGOTISK Novo mesto.

Uvajanje dohodkovnih odnosov terja celovite rešitve, kar pomeni, da je treba imeti pred očmi programiranje poslovanja, planiranje, pa tudi organiziranje tozdov. Toda 50 odstotkov tozdov še nima plana, pa tudi ne jasne slike o tem, kaj je njihov dohodek ter kako in s kom ga združiti.

DJURO VEKIČ, podpredsednik sveta ZS Jugoslavije

Vsem delovnim ljudem novomeške in brežiške občine iskreno čestitamo za njihov praznik in jim želimo še veliko delovnih uspehov!

UREDNIŠTVO